

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti **A.**, narodenú **X.** a **P.**, narodenú **X.**, bývajúcich u matky, deti rodičov JUDr. **J.**, bývajúcej v **B.** a JUDr. **A.**, bývajúceho v **T.**, **o určenie dohľadu na výchovu maloletých detí**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 30 P 357/2008 a na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 8 NcC 1/2009, v konaní o vylúčenie sudcov Krajského súdu v Trenčíne z prejednávania a rozhodovania vecí, takto

r o z h o d o l :

Sudcovia Krajského súdu v Trenčíne JUDr. Jozef Kutiš, JUDr. Natália Čekanová, JUDr. Mária Prikrylová, JUDr. Darina Legerská, JUDr. Beáta Čupková, JUDr. Viera Škultétyová, JUDr. Alena Záhumenská, JUDr. Alena Radičová, JUDr. Denis Vékony, JUDr. Erika Zajacová, JUDr. Emília Zimová, JUDr. Gabriela Janáková, JUDr. Stanislava Marková, JUDr. Oľga Lichnerová, JUDr. Alica Beňová, JUDr. Iveta Martináková, JUDr. Viera Hrnčárová, JUDr. Eva Vašková, JUDr. Juraj Florovič, Mgr. Peter Melicher, JUDr. Stanislav Hájiček, JUDr. Dušan Ecker, JUDr. Jozef Meszáros, JUDr. Rastislav Vranka, JUDr. Elena Zaťková, JUDr. Jozef Janík a Mária Zacková **s ú v y l ú č e n í** z rozhodovania o tom, či sudcovia Okresného súdu Trenčín sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ktorá je na ňom vedená pod sp. zn. 30 P 357/2008.

Vec – rozhodnutie o tom, či sudcovia Okresného súdu Trenčín sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ktorá je na tomto okresnom súde vedená pod sp. zn. 30 P 357/2008 – sa prikazuje Krajskému súde v Banskej Bystrici.

O d ô v o d n e n i e

V konaní sp. zn. 30 P 357/2008 oznámili sudcovia Okresného súdu Trenčín, že sú u nich dané dôvody, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci (§ 14 ods. 1 O.s.p. a § 15 O.s.p.).

O tom, či sudcovia Okresného súdu Trenčín sú v tejto veci vylúčení z prejednávania a rozhodovania, mal rozhodnúť Krajský súd v Trenčíne ako súd nadriadený (§ 16 ods. 1 O.s.p.) v konaní sp. zn. 8 NcC 1/2009. Pretože aj podľa oznámenia sudcov Krajského súdu v Trenčíne sú u nich dané dôvody vylučujúce sudcu z prejednávania a rozhodovania veci (§ 14 ods. 1 O.s.p. a § 15 O.s.p.), bol spis predložený na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Trenčíne (§ 16 ods.1 O.s.p.) posudzoval opodstatnenosť oznámenia sudcov (§ 15 O.s.p.) z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Vychádzal pritom z § 14 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o nezáujatosti.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaníu veci, k nezáujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu, sledovanému uvedeným ustanovením, zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou určitý právne významný vzťah sudcu, a to buď k veci (o takýto vzťah ide vtedy, ak sudca má svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci), alebo k účastníkom konania (o taký vzťah ide napríklad vtedy, ak sudca má určitý osobný, priateľský alebo iný vzťah so zreteľom na ktorý možno mať pochybnosti o jeho nezáujatosti) a napokon k zástupcom účastníkov konania.

Existenciu takejto okolnosti tvrdili všetci sudcovia Krajského súdu v Trenčíne. Jej základ niektorí z nich videli vo vzťahu k matke maloletých detí, ktorá je sudkyňou Okresného súdu Trenčín, niektorí z nich aj vo vzťahu k otcovi maloletých detí, ktorý je advokátom, niektorí z nich dodali, že obaja rodičia maloletých detí, resp. len jeden z nich sú (je) tiež ich priateľmi (priateľom). Niektorí zo sudcov Krajského súdu v Trenčíne uviedli, že v iných

veciach, v ktorých boli rodičia maloletých detí účastníkmi konania, boli z rozhodovania vylúčení, napr. uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Nc 33/2008. Všetci zhodne uviedli, že v danej veci sa cítia byť zaujatí.

Ustanovenie § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [vid' tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done")]. Rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu – napriek jeho vnútornému úsiliu – zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Samotnú skutočnosť, že sudca má prejsť a rozhodnúť vec, účastníkom ktorej je iný sudca (sudcu toho istého súdu nevynímajúc), nemožno považovať za dôvod, vylučujúci ho bez ďalšieho z prejednávania a rozhodovania veci. Vzťahy sudcov navzájom sú totiž vo všeobecnosti profesionálne, vecné. Len ak ich vzájomný vzťah prekročí hranice vecnosti a nadobudne znaky blízkeho osobného (napríklad priateľského) vzťahu, stáva sa táto okolnosť dôvodom, ktorý vylučuje sudcu z prejednávania a rozhodovania veci v zmysle § 14 ods. 1 O.s.p. Hoci v danej veci neuviedli všetci sudcovia Krajského súdu v Trenčíne, že matka maloletých detí, ktorú poznajú ako sudkyňu Okresného súdu Trenčín je zároveň tiež priateľkou, všetci zhodne konštatovali, že vnútorne sa cítia byť zaujatí. Tento ich vnútorný pocit, i keby vychádzal len zo vzťahu čisto pracovného (kolegiálneho), bolo potrebné zohľadniť a rešpektovať, lebo ak má sudca sám subjektívne pochybnosti o dostatku svojej schopnosti prejsť a rozhodnúť vec nestrane a nezaujato, možno mať tieto pochybnosti aj objektívne.

V danom prípade bolo potrebné zohľadniť aj skutočnosť, že niektorí sudcovia Krajského súdu v Trenčíne deklarovali aj priateľský vzťah k otcovi maloletých detí, čím potvrdili existenciu vzťahu relevantného z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. pre ich vylúčenie z prejednávania rozhodovania danej veci. Ďalej bolo potrebné u niektorých sudcov Krajského

súdu v Trenčíne zohľadniť skutočnosť, že pre vzťah k účastníkom konania boli vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, v ktorých boli rodičia maloletých detí účastníkmi konania (vo veci rozvodu a úpravy práv a povinností voči maloletým deťom na čas po rozvode uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. septembra 2008 sp. zn. 5 Nc 28/2008, vo veci úpravy užívania vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 16. decembra 2008 sp. zn. 5 Nc 33/2008).

Vychádzajúc z toho, že u všetkých sudcov Krajského súdu v Trenčíne, ktorý mal vec prejednať a rozhodnúť, je daný dôvod vylučujúci sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí, dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v danom prípade ide o situáciu, na ktorú dopadá § 12 ods. 1 O.s.p. V zmysle tohto ustanovenia ak nemôže príslušný súd o veci konať, pretože jeho sudcovia sú vylúčení, musí byť vec prikázaná inému súdu toho istého stupňa. Vzhľadom na to prikázal vec (v danom prípade sa vecou rozumie rozhodnutie o tom, či sú sudcovia Okresného súdu Trenčín vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ktorá je na tomto okresnom súde vedená pod sp. zn. 30 P 357/2008) Krajskému súdu v Banskej Bystrici.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. januára 2009

JUDr. Daniela Sučanská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková